

Regionalna Dyrekcja Lasów
Państwowych w Katowicach
NADLEŚNICTWO RUDZINIEC

REZERWAT PRZYRODY „LAS DĄBROWA”

Zapraszam w przepiękne lasy Nadleśnictwa Rudziniec. Lasy leciwe, gdzieniegdzie mroczne, czasami tajemnicze, ale przede wszystkim stanowiące urokliwe enklawy zieleni. Dumny jestem, bo na stronach tego wydawnictwa mogę poprowadzić Państwa – sympatyków lasu, ale także gości odwiedzających nasze bory tylko okazjonalnie – w przepiękne zakątki trzeciego już rezerwatu przyrody, który z troską otaczamy należytą opieką. Po atrakcyjnym Rezerwacie Przyrody „Płuźnica” i pełnym majestatu Rezerwacie Przyrody „Hubert”, powstał w obrębie naszego nadleśnictwa kolejny malowniczy Rezerwat Przyrody „Las Dąbrowa”. Rezerwat leży na styku miasta Gliwice i zielonej gminy Sośnicowice, łącząc w sobie niezliczone atrakcje fauny i flory. Wystarczy trochę czasu, dobrej woli i chęci wsluchania się w mowę przyrody, by przed naszymi oczami powstał obraz przeplatających się precudnej urody wysokich drzew z leśnym runem i mieszkającymi tam okazami ciekawych gatunków zwierząt. Jest to jedyne miejsce, gdzie niczym z baśni o złotej paproci, spotkać można niepowtarzalny kwiat, a potem owoc jeżyny gliwickiej... Polecam Państwu spacer ścieżką edukacyjno-leśną po naszym pięknym „Lesie Dąbrowa”. Spotkać w nim można niejedną rozdartą sosnę, rozmarzone jesiony, czy posępne stare dęby, a także leśne dukty, staw ukryty w leśnej głuszy i powalający zapach i smak najprawdziwszego lasu z jego wszystkimi darami.

Z leśnym pozdrowieniem DARZBÓR

Tadeusz Mamok
Nadleśniczy Nadleśnictwa Rudziniec

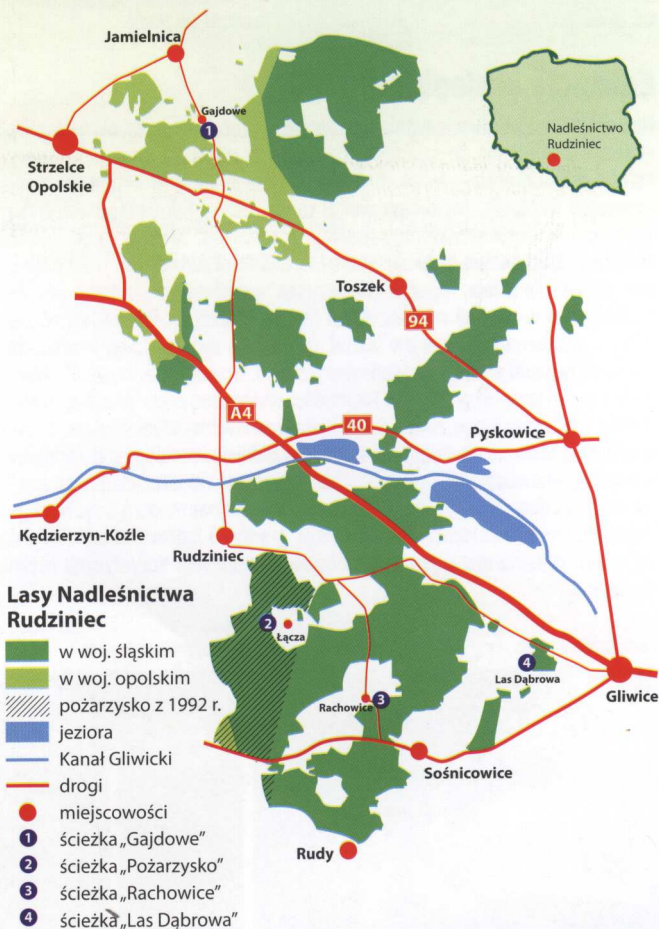

Historia

Nadleśnictwo Rudziniec powstało 1 października 1972 roku z połączenia trzech nadleśnictw: Toszek, Pławniowice i Rachowice. Gospodaruje na upaństwowionych terenach leśnych, które przed II wojną światową w większości należały do właścicieli ziemskich: Kurta Hubertusa von Guradze, Wolfganga hrabiego Castell zu Castell, Wenera hrabiego Botto Posadowskiego, Nikołasa hrabiego von Ballestrem, księcia raciborskiego Herzoga von Ratibora, czy Hansa Prinza zu Hohenlohe Oeringena.

Warunki przyrodniczo-geograficzne

Nadleśnictwo administruje na obszarze ok. 60 tys. hektarów na terenie 9 gmin, 5 miast, 5 powiatów i 2 województw: śląskiego i opolskiego. Powierzchnia całkowita nadleśnictwa wynosi 18 564,06 ha, w tym 18 101,91 ha to powierzchnia leśna. W skład Nadleśnictwa Rudziniec wchodzi: 15 leśnictw, Gospodarstwo Szkółkarskie i Ośrodek Hodowli Zwierzęzy.

Atrakcje przyrodnicze i kulturowe

Odwiedzając tereny Nadleśnictwa Rudziniec napotykamy wiele obiektów kulturowych. Jednym z nich jest miejsce kaźni prawdopodobnie grupy żołnierzy polskiego podziemia oraz partyzantów z Narodowych Sił Zbrojnych, zwane Śląskim Katyńcem, które upamiętniają Polana Śmierci i Krzyż Partyzancki nieopodal Rezerwatu Przyrody „Hubert” w Dąbrówce. Na uwagę zasługuje również pomnik etnografa, nadwornego lekarza księcia raciborskiego – doktora Juliusza Rogera, zmarłego w 1865 roku w czasie polowania, a także pomnik poświęcony jeńcom radzieckim przetrzymywanym w obozie jenieckim w okolicach wsi Kozłów. W lesie, niedaleko miejscowości Trachy, stoi kapliczka św. Rocha, o której wiadomo, że... jest tu od zawsze.

Obelisk Juliusza Rogera

Kapliczka Św. Rocha

Edukacja ekologiczna

Nadleśnictwo Rudziniec czynnie włącza się w proces edukacji ekologicznej, stale współpracując ze szkołami. Działania te ułatwiają istniejące cztery ścieżki przyrodniczo – leśne. Ścieżka „Gajdowe” leżąca w pobliżu miejscowości Centawa, przebiega wokół malowniczo położonego zbiornika wodnego, w okolicach którego można obserwować wielu przedstawicieli awifauny. Dodatkową atrakcją stanowi „Leśne przedszkole” – kolorowy plac zabaw dla dzieci. Ścieżka „Pożarzysko” przebiega przez teren pożaru z 1992 roku w okolicy miejscowości Łącza. Można na niej zapoznać się m.in. z problematyką pożarów lasów, systemem zabezpieczeń i wejść na wieżę przeciwpożarową z tarasem widokowym. Ścieżkę „Rachowice” (która wzięła swą nazwę od pobliskich Rachowic) wytyczono przez urokliwą dolinę Potoku Sierakowickiego zwaną Szwajcarią Rachowicką. Wybudowane mostki ułatwiają dotarcie do najciekawszych i wcześniej niedostępnych zakątków leśnych. Ciekawostką tej ścieżki jest „Leśna klasa” mieszcząca się na terenie Szkółki Leśnej Rachowice. Wędrując natomiast najmłodszą ścieżką „Las Dąbrowa” można podziwiać zbiorowiska grądów i łęgów. Atutem ścieżki są monumentalne stare dęby oraz bogata kompozycja florystyczna roślin naczyniowych.

Pedagogiczne pasje

Łącza – wieża przeciwpożarowa z tarasem widokowym

Rezerwat Przyrody „Las Dąbrowa”

Rezerwat Przyrody „Las Dąbrowa” został utworzony na mocy Rozporządzenia Wojewody Śląskiego nr 51/08 z dnia 25 lipca 2008 r. jako miejsce o cennych walorach przyrodniczych. Znajduje się on na terenie Leśnictwa Ostropa, administracyjnie natomiast leży na terenie gmin Gliwice i Sośnicowice. Powierzchnia rezerwatu wynosi 76,6 ha, a otoczony jest on trzykrotnie większą otuliną. Las ten zasługuje na ochronę zarówno ze względów ekologicznych i krajobrazowych, jak i naukowo-dydaktycznych. Nieznaczna ingerencja człowieka w tym miejscu pozwoliła zachować środowisko o charakterze zbliżonym do naturalnego. Dzięki temu możemy zaobserwować tu licznych przedstawicieli często rzadkiej fauny oraz flory leśnej. Pośród nich znajduje się wiele gatunków zagrożonych wyginięciem, w tym wiele roślin z Czerwonej Listy Roślin Naczyniowych. W objętym ochroną kompleksie leśnym stwierdzono występowanie fitocenoz reprezentujących pięć zespołów leśnych: olsu porzeczkowego, łągu jesionowo-olszowego, podgórskiego łągu jesionowego, łągu wiązowo-jesionowego oraz grądu subkontynentalnego. Na terenie lasu można napotkać cenne gatunki zwierząt i roślin m.in.: ginący w Polsce gatunek dzięciola białogrzbietego, czy też rośliny będące pod ochroną jak: jeżyna gliwiccka, wawrzynek wilczelyko oraz listera jajowata. Ze względu na występowanie w rezerwacie żyznych siedlisk lasowych z dużym udziałem miejsc podmokłych, głównymi zespołami roślinnymi są **łągi**, a także **olsy** i **grądy**. Pierwsze dwa związane są z terenami mokrymi. W przypadku olsu, dominującymi w warstwie drzew są olchy występujące w terenach bagiennych. Nieco odmienny charakter mają zbiorowiska łągowe, z występującymi tam również olchami, ale także topolami, jesionami, wiązami, czy wierzbami. Gatunki te lubią miejsca podmokłe przy rzekach i potokach. Grądy mogą wzrastać na siedliskach nieco mniej żyznych i nie występują na terenach zalewowych. Drzewostan składa się tam głównie z grabu i dębu, z reguły z domieszką lipy. W tych właśnie miejscach rezerwatu spotkać moż-

Śródleśny staw

Dąb szypułkowy

na imponujących rozmiarów dęby, wiekiem przekraczające 200 lat! W rezerwacie wydzielono fragment, który udostępniono odwiedzającym, aby pokazać piękno leśnej przyrody – ścieżkę przyrodniczo-leśną „Las Dąbrowa”.

Las grądowy

Ścieżka przyrodniczo-leśna „Las Dąbrowa”

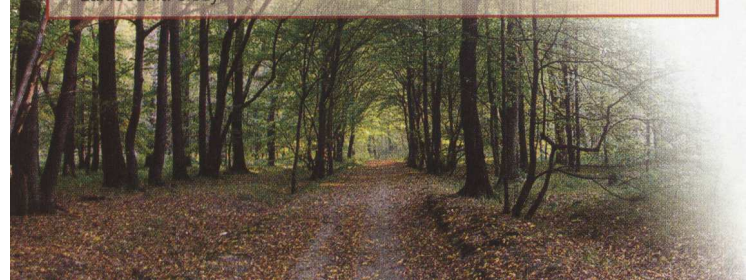
Powstała na terenie Rezerwatu Przyrody „Las Dąbrowa” w 2008 roku, utworzona przez Nadleśnictwo Rudziniec. Ma długość 1,1 km i prowadzi przez malowniczy fragment rezerwatu - las naturalny, siedlisko grądowe i stanowisko olsowe. Na ścieżce spotkać można dokładnie opisane na tablicach informacyjnych ciekawostki przyrodnicze, rzadkie gatunki zwierząt i roślin m.in. wspomnianą **jeżynę gliwicką** i **koźka całolistnego**. Obie te rośliny stanowią ciekawostkę przyrodniczą naszego regionu. Te szczególne gatunki zostały odkryte i po raz pierwszy opisane w ubiegłych wiekach na terenie obecnego Rezerwatu Przyrody „Las Dąbrowa”. Gatunki te są niezmiernie rzadkie i występują w niewielu miejscach na świecie. Pochodzą bezpośrednio z rudzińskich lasów, skąd w przeciągu ponad stu lat dokonały ekspansji na inne tereny. Warte uwagi są również pozostałe interesujące gatunki flory: tojeść gajowa, kokorycz pusta, gwiazdnica wielkokwiatowa, kokoryczka wielkokwiatowa, kopytnik pospolity, miodunka, zawilec gajowy, śledzienica skrętolistna i wiele innych.

Czego nie wolno robić w rezerwacie

Zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody Art. 15 w parkach narodowych oraz w rezerwach przyrody zabrania się między innymi:

- chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj;
- umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, lęgowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;
- pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzania roślin oraz grzybów;
- użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;
- palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych;
- ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras wyznaczonych;
- wprowadzania psów;
- ruchu pojazdów poza drogami publicznymi;
- zakłócania ciszy.

JEŻYNA GLIWICKA (*Rubus glivicensis*)

Opisana w 1909 roku przez badacza Franza Josepha Spribille, potwierdzona w 2000 roku przez Waldemara Szenderę – miejsce występowania – Rezerwat Przyrody „Las Dąbrowa”.

Pęd: Wzniesiony, wyprostowany lub wysoko łukowato wygięty, kanciasty, słabo owłosiony lub tysiejący; ogruczenie słabe, siedzące gruczołki lub ich brak. Kolce do 10 mm długości o czerwonych nasadach, smukłe, wyprostowane lub lekko prosto odgięte do tyłu, w ilości 10-15 na międzywęźle.

Liście: Dłoniastopodzielone, górą skąpo owłosione, żywozielone; dołem skąpo, krótko owłosione, bladozielone. Listek szczytowy odwrotnie jajowaty, krótkoogonkowy o nasadzie sercowatej lub lekko zaokrąglonej, zwężający się w regularny kończyk. Dolna para listków krótkoogonkowa. Ząbkowanie brzegów blaszki głębokie, okresowo regularne.

Kwiatostan: Piramidokształtny lub cylindryczny, gęsty, wzniesiony. Oś filcowato owłosiona, skąpo ogruczolona, uzbrojona w nieco mniejsze, podobne do pędowych kolce. Szypułki kwiatowe filcowato owłosione, skąpo ogruczolone; uzbrojone w nieco mniejsze kolce podobne do pędowych. Działki kielicha szarzielone, owłosione, słabo ogruczolone; po przekwitnięciu odgięte do tyłu. Płatki białoróżowe do fioletoworóżowych. Pręciki różowawe, nieznacznie dłuższe od zielonych słupków.

Występowanie: Europa Środkowa – Polska południowa – Górny Śląsk,

Ekologia: Występuje w lasach, przy leśnych drogach, w zaroślach, wymaga gleb średnio zasobnych, nie zawierających wapnia, rośnie na stanowiskach przewiewnych.

KOZŁEK CAŁOLISTNY (*Valeriana simplicifolia*)

Opisany w 1864 roku przez Hermana Kabatha, potwierdzony w 2000 roku przez Waldemara Szenderę.

Pęd: Bylina o pędzie wzniesionym 20 - 40 cm, czterokanciastym, na kątach oskrzydłonym, zwykle nagim.

Liście: Zróznicowane na liście pędów płonnych – długoogonkowe, w nasadzie prawie sercowate, sercowate lub szeroko zaokrąglone. Liście na łodygach kwiatostanowych jajowate lub jajowatopodługowate, ogonkowe, wyższe liście siedzące szeroką nasadą, górne liście często piłkowane, intensywnie zielone, połyskujące.

Kwiatostan: Roślina częściowo dwupienna, częściowo o kwiatach dwupiennych, kwiaty niewielkie, w kolorze białym do różowego, zebrane w liczne, skupione baldachy i baldachy złożone lub skupione wiechy.

Występowanie: Europa Środkowa - Polska niżowa – Dolny Śląsk, Górny Śląsk, Małopolska, Wielkopolska, Pomorze, Zachodnia Ukraina, Słowacja, Czechy, Niemcy – Europa środkowo - zachodnia.

Ekologia: Występuje w lasach, na mokradłach, na źródłiskach, w ciekach wodnych, wymaga gleb średnio zasobnych, niezawierających wapnia, rośnie na stanowiskach wilgotnych.

S spacer po Lesie Dąbrowa zaczynamy od zapoznania się z przepięknym gatunkiem roślinnym, niestety obcym dla naturalnej roślinności Polski. To **rdest sachaliński**. Został on sprowadzony do Europy z Azji jako roślina ozdobna, chętnie sadzona w parkach i przydomowych ogrodach. „Uciekł” z nich i nie znajdując na nowych terenach naturalnych wrogów rozpoczął inwazję. Obecnie uważany jest za jeden z gatunków zagrażających bioróżnorodności naturalnych ekosystemów. Dzięki silnym tendencjom inwazyjnym zaczyna wypierać z lasu rdzennie polskie gatunki.

Idąc dalej ścieżką prowadzącą w głąb lasu, dochodzimy do rozdroża, skręcamy w lewo. W tym miejscu cieszymy oczy grądem, czyli lasem dębo-grabowym. Charakterystyczną cechą tego lasu jest wyraźna dwuwarstwowość drzewostanu. Najwyższymi drzewami są **dęby** (szypułkowy i bezszypełkowy), **lipy** oraz **jesiony**. Pod nimi obserwujemy drzewa takie jak **grab zwyczajny i klony** (pospolity i jawor). W grądach warstwę krzewów reprezentują: leszczyna pospolita, kalina koralowa, dereń świdwa trzmielina oraz wawrzynek wilczelyko. Warstwa ta nie osiąga dużego zwarcia z powodu cienistości wnętrza lasu. Runo leśne najokazalej prezentuje się wczesną wiosną, zanim na drzewach pojawią się w pełni rozwinięte liście. Spotykamy tu wówczas geofity, czyli rośliny, których większa część cyklu

Śtedzienica skrętołistna

Ziarnopłon wiosenny

Przyłuszczka pospolita

życiowego przebiega w ziemi. Zimują one w postaci bulw lub kłączy by wiosną rozkwitnąć różnokolorowo. Do tej grupy roślin należą: zawilec gajowy, miodunki, pierwiosnek wyniosły, ziarnopłon wiosenny, fiołek leśny, przyłuszczka pospolita czy kokoryczka wielokwiatowa. Późną wiosną i latem wygląd runa leśnego zmienia się. Pojawiają się: gwiazdnicę, głowienka pospolita, bluszcz kurdybanek, czyściec leśny, kuklik pospolity, turzyce czy podagrycznik pospolity. Obserwując nieco dokładniej tę część lasu możemy dostrzec gatunki roślin (brzozy, jeżyny), których pojawienie się jest świadectwem prowadzonych wcześniej wycinek drzew. Powodują one nadmierne prześwietlenie lasu i stwarzają możliwości rozwoju roślinności niegrądowej. Bardziej typową postać grądu spotkamy nieco dalej.

Miodunka

Idziemy drogą leśną prowadzącą w kierunku Starych Gliwic, dochodzimy do tablicy informującej, że właśnie, skręcając w prawo, dochodzimy do pierwszego oznakowanego przystanku ścieżki edukacyjno – leśnej Las Dąbrowa. Tablice informacyjne towarzyszyć nam będą podczas całej trasy. Na tablicach wyczytamy mnóstwo przydatnych informacji dotyczących leśnej roślinności. Dwie przedostatnie tablice, przed szlabanem zamykającym ścieżkę, są szczególnie interesujące. Obok nich postawiono bowiem pamiątkowe głazy, upamiętniające nazwiska wybitnych badaczy roślinności Lasu Dąbrowa: **Franza Josepha Spribille**, który po raz pierwszy opisał jeżynę gliwicką – szczególną odmianę tego leśnego krzewu oraz **Hermana Kabatha** – „odkrywcę” kozłka całolistnego.

Zanim jednak dotrzemy do okazałych kamieni, obserwujemy na początku ścieżki rośliny nie mające związku z lasem: **wiechlinę roczną**, **babkę szero-kolistną** oraz **bylicę pospolitą**. Są to rośliny charakterystyczne dla zbiorowisk ruderalnych, czyli takich, które są pozbawione pierwotnej roślinności jak np. przydroża, wysypiska, rumowiska. Ich nasiona trafiają do lasu razem ze spacerującymi po nim ludźmi...

Podążamy leśnym duktem prosto na południe. W tej części lasu rośnie kilka starych, okazałych dębów. Dolną część niektórych pni, gdzie wilgoci jest najwięcej, porastają mchy, najczęściej spotykany to **rokiet cyprysowaty**. Ponad mchami obserwujemy porosty. Organizmy te, będące przykładem stałej symbiozy grzybów i glonów, lepiej radzą sobie z niedoborem wody i mogą porastać wyżej położone części pnia. Bezpośrednio nad mchami obserwujemy porosty z rodzaju **chrobotek**, ponad nimi występuje jeden z najodporniejszych na zanieczyszczenia – **Lepraria sp.**

Podążając wciąż w kierunku południowym dochodzimy do krańca lasu. Warto zatrzymać się tu na chwilę, by zaobserwować wpływ warunków wodnych na skład drzewostanu. W tym miejscu napotykamy jeden z trzech strumyków przepływających przez las. Jego obecność sprawia, że wilgotność podłoża jest tu znacznie większa niż w tej części lasu, przez którą dotychczas przechodziliśmy. Wzrost wilgotności sprawia, że dogodne warunki do rozwoju znajdują tu drzewa charakterystyczne dla lasów łęgowych – **olsze**. Najliczniej występuje tu olsza czarna. To drzewo o silnym systemie korzeniowym skutecznie chroni glebę przed erozją.

Kokoryczka wielokwiatowa

Kopytnik pospolity

Kokorycz pusta

Opuszczając okolice strumyka kierujemy się na wschód, a drogę wskazuje nam leśny dukt. Po drodze mijamy wiele pięknych okazów dębów i grabów. Niektórym z nich niewiele brakuje do osiągnięcia wymiarów pomnikowych.

Z całą pewnością pomnikowym można nazwać **dąb szypułkowy** rosnący przy niewielkim zbiorniku wodnym. Kiedy podejdziemy bliżej, naszym oczom ukaże się malowniczy, tajemniczy, pokryty rzesą wodną staw. Wokół tego ukrytego pośród drzew stawu obserwujemy **olsze czarne** i **zarośla wierzbowe**, w których możemy napotkać **psiankę słodkogórz** i **tojeść rozestaną**, rośliny spotykane w lasach wilgotnych. Jak mówi legenda, podobno w stawie mieszkał niegdyś złośliwy, ale zarazem wyrozumiały utopiec, który wciągał pod wodę przechodzących tędy pijanych chłopców, powracających z zabawy w pobliskiej karczmie. Przetrzymywał młodzieńców pod wodą aż do rana, by wypuścić ich już zupełnie trzeźwych, za to niezmiernie wystraszonych. Wręczał każdemu z nich siatkę utkaną z wodorostów, pełną świeżutkich i okazałych ryb... Potem cywilizacja „wkroczyła” do lasu i utopiec

przeniósł się podobno w inne, mniej odwiedzane miejsce.

Jeśli odwiedzimy staw wiosną lub latem będziemy mieli okazję zaobserwować wiele ciekawych gatunków zwierząt. Z płazów możemy spotkać tu ropuchę szarą, rzekotkę drzewną oraz różne gatunki żab: jeziorkową, trawną i moczarową. Większość z nich związana jest ze środowiskiem wodnym tylko w okresie rozrodczym, a po zakończeniu godów prowadzi lądowy tryb życia. Tylko żaba jeziorkowa, przedstawicielka tzw. żab zielonych, związana jest z wodą przez cały rok. Gady reprezentuje zaskroniec zwyczajny, którego łatwo poznać po charakterystycznych żółtych plamach po obu stronach karku. To nasz najpospolitszy wąż. Nie jest jadowity, a w spotkaniu z człowiekiem zazwyczaj wybiera ucieczkę. Obecność wody stwarza również dogodne warunki życia owadom. Występują tu: żyletnice, ważki np. żagnica, a także biegające po powierzchni wody nartniki. Na rosnących w pobliżu olszach często można zauważyć stalowoniebieskie chrząszcze. To hurmaki olszowce. Żerują na liściach i niekiedy powodują powstawanie tzw. głodożerów. Są to całkowicie objedzone z liści młode drzewka. Ubarwienie hurmaków jest wynikiem załamywania promieni słonecznych, a nie posiadania przez nie niebieskiego barwnika!

Trzmielina pospolita

Wiata – miejsce wypoczynku

Tablica informacyjna

Opuszczamy okolice stawu i skręcając w lewo, kierujemy się na północ. Początkowo ciągle znajdujemy się w lesie grądowym, by za skrzyżowaniem dróg leśnych zaobserwować stopniowe przechodzenie grądu w łęg jesionowo-olszowy. Ten typ lasu wykształca się w dolinach niewielkich cieków wodnych o wolno płynącym nurcie oraz na terenach źródliskowych. Drzewostan łęgu buduje tutaj głównie **olsza czarna**. Obok niej występują także **jesion wyniosły** i **klon jawor**. Jesion to prawdziwy rekordzista wśród naszych drzew liściastych, jego wysokość często przekracza 40 m.

W podszycie obok podrostu drzew spotykamy kruszynę pospolitą, czeremchę zwyczajną, trzmielinę zwyczajną, bez czarny oraz wawrzynek wilczczyko.

Jedną z charakterystycznych cech łęgu jest bujnie wykształcone runo. Tworzą je między innymi takie gatunki jak: biała kwitnąca kościenica wodna, czyściec leśny, kuklik, trybula leśna, śledziennica skrętnolistna-roślina zapylana przez ślimaki, bluszcz kurdybanek, szczawik zajęczy, ostrożeń warzywny, ciemiężca oraz kniec błotna.

Ponieważ ściółka olchowa, w przeciwieństwie do dębowej, jest miękka i szybko butwiejąca w lasach łęgowych istnieją dogodne warunki do rozwoju mszaków. Możemy je dostrzec na brzegach strumieni, powalonych pniach drzew i u podstawy pni drzew. Najliczniej występują tu wątrobowce oraz mech merzyk.

Utrzymując kierunek marszu, powoli opuszczamy łęg i wraz z prowadzącą lekko pod górę ścieżką ponownie dochodzimy do grądu. W tej części lasu ma on bardziej typową postać z wyraźnym podszyciem i ubogim runem. Dochodzimy do niebieskiego szlaku turystycznego, to Szlak Powstańców Śląskich – i kierując się na wschód wraz ze znakami szlaku opuszczamy powoli ścieżkę, wcześniej oddając hołd słynnym badaczom, uwiecznionym na pamiątkowych głazach! Spacer zakończyć możemy przy drewnianej wiaćce, gdzie można odpocząć, posiedzieć i delektować się pięknem otaczającej przyrody.

Aby przedstawione informacje dały pełniejszy obraz piękna i atrakcyjności Lasu Dąbrowa, nie może zabraknąć w nich kilku zdań poświęconych ptakom. Znajdują tu one warunki pozwalające na występowanie wielu różnorodnych gatunków. Na obrzeżach lasu nietrudno usłyszeć wiosną słowika rdzawego, drozda śpiewaka czy pokrzewki. Wewnątrz lasu spotykamy takie gatunki jak: sikory: bogatka, modra, uboga, rudzik, zięba, kowalik, pełzacz leśny, dzięcioł pstry średni i pierwiosnek. Regularnie pojawiają się też kruki, a przy odrobinie szczęścia możemy zaobserwować jastrzębia. W lesie możemy również spotkać sarny, zajęce, lisy, drobne gryzonie, nietoperze i wiele innych gatunków zwierząt, w tym niestety również komary!

Zapraszamy do Lasu Dąbrowa!

Dzieci na ścieżce

Świerki

„Ponad 76 hektarów chronionego lasu, trochę olsu porzeczkowego, odrobinę tęguskiego, kilka monumentalnych dębów i posępnych sosn należy wymieszać w wyobraźni, do tego dodać garść rzadkich gatunków fauny i flory, wytyczyć ścieżkę przyrodniczą i całość bogato przyozdobić jeżyną gliwicką i głęboko wdychać zapach. Z tego tygielka wyłania się obraz „Lasu Dąbrowa”, cudnego rezerwatu przyrody, który należy odwiedzać ze spokojem, podziwiać i chronić!”

Ścieżka przyrodniczo-leśna „Las Dąbrowa” została utworzona ze środków własnych Nadleśnictwa Rudziniec i Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gliwicach.

Folder został sfinansowany z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Miasta Gliwice.

Zdjęcia pochodzą z Archiwum Nadleśnictwa Rudziniec oraz z Archiwum Starostwa Powiatowego w Gliwicach (foto: Romana Gozdek).

Rezerwat "Las Dąbrowa"

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe
NADLEŚNICTWO RUDZINIEC
ul. Leśna 4, 44-160 Rudziniec
tel. 32 230 31 76
e-mail: rudziniec@katowice.lasy.gov.pl
www.katowice.lasy.gov.pl/rudziniec